

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

อิสลามศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

อารยธรรมอิสลาม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเล่มนี้มีอายะฮ์อัล-กุรอานควรจัดเก็บในสถานที่ที่เหมาะสม

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

อิสลามศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

อารยธรรมอิสลาม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๓๕

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

ISBN 978-616-461-498-7

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๖๗

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของ สกสค.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

๒๒๔๔ ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๓๓ ต่อ ๓๑๘

www.suksapan.or.th

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อนำหลักคำสอนของศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สำหรับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธา และปฏิบัติตนตามหลักการศาสนาอิสลาม มีคุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน อิสลามศึกษา อารยธรรมอิสลาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เป็นหนังสือเรียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาหรับในสมัยญาอิลียะฮ์ มุฮัมมัด นบีท่านสุดท้ายในอิสลาม เคาะลีฟะฮ์ ผู้ทรงคุณธรรม อาณาจักรและอารยธรรมอิสลามหลังยุคเคาะลีฟะฮ์ อาณาจักรและอารยธรรมอิสลามร่วมสมัย โลกมุสลิม รวมถึงมุสลิมและองค์กรอิสลาม หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานอิสลามศึกษา อารยธรรมอิสลาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เป็นหนังสือเรียนซึ่งมี อายะฮ์อัล-กุรอาน ควรจัดเก็บในสถานที่ที่เหมาะสม

สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักการอิสลาม และบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอขอบคุณผู้เขียน คณะผู้ตรวจ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเรียนเล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยตรี

(ธนุ วงษ์จินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

บทที่ ๑ อาหรับในสมัยญาซีเรียฮ์ ๑

อาหรับยุคก่อนอิสลาม	๒
ประชากรในคาบสมุทรอาหรับ	๕
สภาพของอาหรับเมื่อมีการเผยแผ่อิสลาม	๖
สภาพของชาวอาหรับก่อนการแต่งตั้งนบี	๑๑

บทที่ ๒ มุฮัมมัด ﷺ นบิต่างสุดท้ายในอิสลาม ๑๔

เมืองมักกะฮ์ก่อนสมัยนบีมุฮัมมัด ﷺ	๒๐
อิสลามที่เมืองยัษริบ	๒๖
การพิชิตเมืองมักกะฮ์	๒๙
วาระสุดท้ายของนบีมุฮัมมัด ﷺ	๓๑

บทที่ ๓ เคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงคุณธรรม ๓๕

เคาะลีฟะฮ์อับดุลอะซีซ อิบน์ อับดุลอะซีซ	๓๖
เคาะลีฟะฮ์อุมัยร อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ	๔๓
เคาะลีฟะฮ์อุมัยร อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ	๔๔
เคาะลีฟะฮ์อะลี อิบน์ อับดุลอะลี	๔๗

บทที่ ๔ อารยธรรมอิสลาม หลังยุคเคาะลีฟะฮ์ ๖๕

ราชวงศ์อุมัยยะฮ์	๖๖
ราชวงศ์อับบาซียะฮ์	๗๔
ราชวงศ์อุมัยยะฮ์	๘๐

บทที่ ๕ อาณาจักรและอารยธรรมอิสลาม ๘๕

ลักษณะเด่นของอารยธรรมอิสลาม	๘๘
การปกครองของมุสลิมในสเปน	๙๒
ยุคแรกแห่งความวุ่นวายและสับสน	๙๔
ยุคทองแห่งอำนาจและความก้าวหน้า	๙๕
ยุคแห่งอนาริปไตยและการทำลายล้าง	๙๗
อัลดาลุส ชุมทางแห่งอารยธรรม	๙๙
มุสลิมภายใต้การปกครองของสเปน	๑๐๒
การสิ้นอำนาจอย่างน่าอัศจรรย์	๑๑๐
ความรุ่งโรจน์และความตกต่ำของมุสลิมในสเปน	๑๑๑
บทเรียนอันขมขื่นของประวัติศาสตร์สเปน	๑๑๒

บทที่ ๖ อาณาจักรและอารยธรรมอิสลามร่วมสมัย ๑๑๕

ยคราชวงศ์ฟาฏิมียะฮ์ในอียิปต์	๑๑๖
ยคราชวงศ์อับบาซียะฮ์แห่งอียิปต์	๑๒๐
อารยธรรมลุ่มน้ำไทกริส-ยูเฟรทีส	๑๒๓
ปัจจัยแห่งการไม่เข้าใจอารยธรรมอิสลามของชาวตะวันตก	๑๒๖

บทที่ ๗ โลกมุสลิม ๑๓๓

บทที่ ๘ มุสลิมและองค์กรอิสลาม ๑๗๙

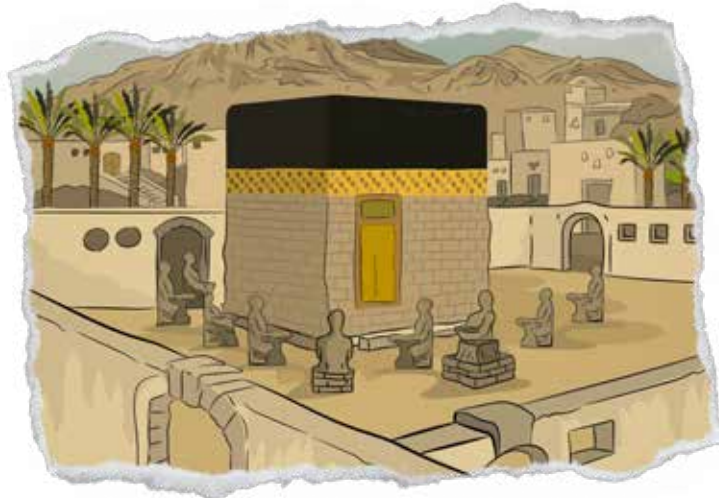

บทที่ ๑

อาหรับในสมัย ญาฮิลียะฮ์

- 🕒 อาหรับยุคก่อนอิสลาม
- 🕒 ประชากรในคาบสมุทรอาหรับ
- 🕒 สภาพของอาหรับเมื่อมีการเผยแผ่อิสลาม
- 🕒 สภาพของชาวอาหรับก่อนการแต่งตั้งนบี

บทที่ ๑ อาหรับในสมัยญาฮิลียะฮ์

รูปที่ ๑ ภาพจำลองกะอเบฮ์ในสมัยญาฮิลียะฮ์
ที่มา : <https://dribbble.com/shots/9196640-Ka-ba-Fathul-Mekah>

อาหรับยุคก่อนอิสลาม

ก่อนที่ศาสนาอิสลามจะมานั้น คาบสมุทรอาหรับและเผ่าอาหรับยังเป็นพวกเร่ร่อนที่มีกฎสังคมเป็นของตนเองและมีกบฏหลายองค์ ถึงแม้ว่าจะมีการนับถือเอกเทวนิยมก็ตาม ความเชื่อส่วนใหญ่จะอยู่กับการบูชารูปปั้นและจะมีการรวมตัวกันทุกปีรอบ ๆ กะอเบฮ์เพื่อการค้าขายและการแลกเปลี่ยน ชาวอาหรับเป็นชาวเซมิติกเช่นเดียวกับชาวยิว จัดอยู่ในพวกคอเคซอยด์ คัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเก่ากล่าวว่า อับราฮัมมีลูกชาย ๒ คน คนโตชื่ออิสมาอีลหรืออิสมาอีล เป็นต้นตระกูลของชาวอาหรับ คนที่ ๒ ชื่อไอแซกหรืออิสฮาก เป็นต้นตระกูลของชาวยิว ก่อนที่มุฮัมมัดจะประกาศศาสนาอิสลาม ชาวอาหรับจะอยู่กันเป็นเผ่าจงรักภักดีต่อเผ่าของตนมาก วิถีชีวิตของชาวอาหรับมีสองแบบ คือ แบบอยู่เป็นหมู่บ้านมีอาชีพค้าขาย และทำการเกษตร อีกกลุ่มหนึ่งใช้ชีวิตแบบเร่ร่อนเรียกว่า “เบดูอิน” อาศัยอยู่ในกระโจมเพื่อเคลื่อนย้ายได้สะดวก ชาวเบดูอินกับชาวอาหรับที่ตั้งถิ่นฐานมักถูกดูถูกกัน ไม่ลงรอยกัน หลังจากนบีมุฮัมมัด ﷺ ประกาศศาสนาอิสลาม จึงเกิดความสามัคคีในหมู่ชาวอาหรับ

รูปที่ ๒ แผนที่คาบสมุทรอาหรับสมัยก่อน
ที่มา : <https://pin.it/1C12u5rhV>

คาบสมุทรอาหรับเป็นแหลมอันกว้างใหญ่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย เป็นแหลมที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเป็นดินแดนที่แห้งแล้งที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีเนื้อที่ ๑๒๐,๐๐๐ ตารางไมล์ ดินแดนอาระเบียเป็นจุดระหว่างทวีปทั้งสาม คือ เอเชีย ยุโรป และแอฟริกา ดังนั้น คาบสมุทรอาหรับจึงเป็นศูนย์กลางของโลกสมัยโบราณ สมัยที่ยังไม่มีการค้นพบทวีปอเมริกาและออสเตรเลีย ด้านเหนือของคาบสมุทรอาหรับคือทะเลทรายซีเรีย ด้านใต้คือมหาสมุทรอินเดีย ด้านตะวันออกคืออ่าวเปอร์เซีย และด้านตะวันตกคือทะเลแดง

ดินแดนอาหรับอันกว้างใหญ่นี้แบ่งออกเป็นหลายมณฑล โดยมีมณฑลที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ของอิสลาม คือ ฮิญาซ (Hijaz) นัจญด์ (Najd) ยะมัน หรือ เยเมน (Yemen) ญะเราะมาต (Hadramawt) และโอมาน (Oman) เมืองที่สำคัญของแคว้นฮิญาซ มี ๓ เมือง คือ มัคกะฮ์ (Makkah) มดีนะฮ์ (Madinah) และฏออิฟ (Taif) พื้นที่ประมาณ ๑ ใน ๓ ของประเทศเป็นทะเลทราย พื้นที่ทางภาคเหนือเป็นทะเลทรายที่กว้างใหญ่ พื้นที่ที่สมบูรณ์ที่สุดของอาหรับคือพื้นที่ทางภาคใต้ของแหลมอาระเบีย เป็นที่ตั้งของแคว้นยะมัน ญะเราะมาต และโอมาน แคว้นเหล่านี้เป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเกษตรและการค้า

ดินแดนในคาบสมุทรอาหรับเป็นพื้นที่แห้งแล้งมาก มีน้ำเฉพาะเมืองที่ตั้งอยู่แถบฝั่งทะเล และหุบเขาเท่านั้น ด้วยเหตุที่เป็นดินแดนอันร้อนระอุนี้เอง ชาวเมืองจึงเป็นชนแข็งแรงและบึกบึน แม้ว่าคาบสมุทรอาหรับจะมีน้ำล้อมรอบถึง ๓ ด้าน แต่ก็ไม่มีแม่น้ำสายสำคัญ

ต้นไม้ที่สำคัญของอาหรับคือต้นอินทผลัม ผลของอินทผลัมใช้เป็นอาหารของคน เมล็ดใช้บดเป็นอาหารของอูฐ น้ำที่คั้นจากผลเมื่อหมักก็กลายเป็นเครื่องดื่มชั้นดีของชาวเบดูอิน ลำต้นของอินทผลัมใช้เป็นเชือกเพลิง กิ่งก้านใช้สำหรับทำเสื้อผ้าและมุงหลังคาบ้านเรือน เยื่อเหนียว ๆ ที่เปลือกใช้ทำเชือก

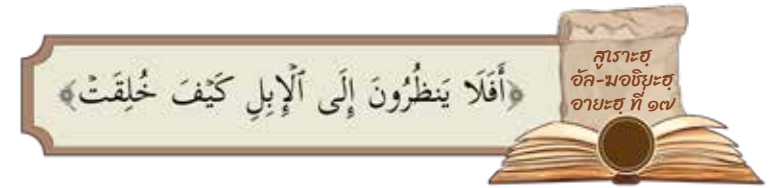

รูปที่ ๓ ส่วนต่าง ๆ ของต้นอินทผลัม

เยเมนหรือเยมันเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในคาบสมุทรอาหรับ สามารถผลิตข้าวสาลีและกาแฟได้มาก สามารถทำการเกษตรได้ดีเพราะมีฝนตก บางส่วนของโอมานก็สามารถผลิตข้าวฟ่างและข้าวเจ้าได้ ส่วนในแคว้นหัจญเราะเมาต์ และมะฮฺร่อ (Mahra) นั้นมีผลผลิตที่สำคัญ คือ กายาน สัตว์เลี้ยงที่สำคัญของชาวอาหรับ คือ อูฐ ม้า แกะและแพะ อูฐนับว่าเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์มากที่สุดในดินแดนอาหรับ จนอาจกล่าวได้ว่าถ้าไม่มีอูฐแล้วชีวิตของชาวอาหรับก็คงจะยากลำบากมากขึ้น อูฐนอกจากจะใช้เป็นพาหนะในทะเลทรายแล้ว ยังเป็นเครื่องแลกเปลี่ยนที่สำคัญอีกด้วย อูฐเป็นเพื่อนที่ดีของชาวอาหรับ พวกเขาตึมนมอูฐแทนน้ำ เพราะต้องเก็บน้ำไว้สำหรับปศุสัตว์อื่น ส่วนเนื้อเป็นอาหาร หนึ่งทำเป็นเครื่องนุ่งห่ม หนึ่งใช้ทำกระโจม และมูลใช้ทำเป็นเชือกเพลิง

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

ความว่า “พวกเขาไม่พิจารณาดูอูฐดอกหรือว่า มันถูกบังเกิดมาอย่างไร”

ประชากร ในคาบสมุทรอาหรับ

ประชากรในคาบสมุทรอาหรับแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเมืองกับกลุ่มที่อาศัยอยู่ในทะเลทรายหรือชาวเบดูอิน กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเมืองตั้งหลักแหล่งอยู่กับที่ ดำเนินธุรกิจติดต่อทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ กลุ่มนี้เป็นคนที่มีวัฒนธรรมและละเอียดอ่อน ส่วนชาวเบดูอินนั้นไม่ชอบชีวิตที่อยู่กับที่ ชอบเร่ร่อนไปเรื่อย ๆ เมื่อไปถึงสถานที่ที่เหมาะสม ก็จะตั้งกระโจมอยู่ชั่วคราว อาชีพของพวกเขาคือการเลี้ยงสัตว์และปล้นสะดม ชาวเบดูอินไม่รู้จักทำการเกษตร การค้าขาย หรือการฝีมือ การสู้รบและปล้นสะดมเป็นเรื่องธรรมดาของชาวเบดูอิน ถ้าไม่มีศัตรูที่จะต่อสู้ด้วย พวกเขาก็ต่อสู้กันเอง

รูปที่ ๔ กระโจมของชาวเบดูอิน
ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/545287467396659723/>

ชาวเบดูอินไม่มีความจงรักภักดีต่อประเทศหรือดินแดน แต่พวกเขามีความจงรักภักดีต่อเผ่าของตนอย่างเข้มงวด การถือเผ่านี้เป็นลักษณะสำคัญของชีวิตทางสังคมของชาวเบดูอิน ระบบเผ่านี้เองที่เป็นสาเหตุให้มีการต่อสู้ระหว่างชาวอาหรับด้วยกันอย่างเนือง ๆ ก่อนที่ศาสนาอิสลามจะได้รับการประกาศเผยแผ่

พื้นที่ทะเลทรายนั้นในด้านหนึ่งช่วยปกป้องชาวอาหรับให้รอดพ้นจากการรุกรานของคนต่างชาติ และอีกด้านหนึ่งช่วยสอนพวกเขาให้รู้จักเดินทางไปค้าขายในแดนไกล เพราะชาวอาหรับต้องต่อสู้กับชีวิตอันยากลำบากอยู่ในทะเลทรายตลอดเวลา พวกเขาจึงกลายเป็นคนขยันขันแข็งและอดทน ชีวิตอันอ้างว้างในทะเลทรายได้ทำให้พวกเขาเป็นคนรักอิสรภาพ และมีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ชอบอยู่ใต้บังคับของผู้อื่น ด้วยคุณสมบัติเหล่านี้เอง หลังจากได้รับศาสนาอิสลามแล้ว ชาวอาหรับจึงสามารถสร้างอาณาจักรอันกว้างใหญ่และอารยธรรมใหม่ขึ้นในประวัติศาสตร์ของโลก

สภาพของอาหรับ เมื่อมีการเผยแผ่อิสลาม

ญูฮาเลียฮ์ (Jahiliyah) หรือยุคสมัยแห่งความโง่เขลา เป็นยุคก่อนที่ศาสนาอิสลามได้เผยแผ่ในคาบสมุทรอาหรับ ชาวอาหรับเรียกกันเช่นนั้นเพราะสภาพทางสังคม การเมือง และศาสนาตกอยู่ในภาวะอันเลวร้าย เป็นยุคที่ไม่มีศาสนาที่ชัดเจน ไม่มีอุดมการณ์ ไม่มีระบบการปกครอง หรือความคิดทางด้านศีลธรรมเลย ชีวิตทางด้านศาสนาและการเมืองยังอยู่ในระดับป่าเถื่อนมาก

ด้านการเมืองการปกครอง อาหรับเป็นประเทศที่มีอิสระเสรีมาก มีบางส่วนทางตอนเหนือเท่านั้นที่อยู่ภายใต้การครอบครองของอาณาจักรอื่น เช่น อาณาจักรที่อยู่ภายใต้การปกครองของเปอร์เซียและโรมัน ชาวอาหรับแบ่งแยกออกเป็นหลายเผ่า แต่ละเผ่ามีหัวหน้าเผ่าปกครอง สมาชิกของแต่ละเผ่าได้ให้ความจงรักภักดีต่อหัวหน้าเผ่าของพวกเขาอย่างแน่นแฟ้น คนที่อยู่ในเผ่าเดียวกันจะเป็นมิตรอย่างดียิ่งต่อกัน แต่หากเป็นคนต่างเผ่ามักจะเป็นศัตรูกันอย่างไม่ลดละ เช่นเดียวกับชาวอาหรับที่มีความจงรักภักดีต่อเผ่าของตนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่มีศูนย์กลางของการปกครองเผ่าต่าง ๆ จึงมีความขัดแย้งต่อสู้กันอยู่เสมอ ซึ่งบางครั้งก็มาจากสาเหตุเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่สงครามระหว่างเผ่าบางครั้งใช้เวลาหลายปี นั่นคือสภาพโดยรวมทางการเมืองของอาหรับในยุคนั้น

ด้านเศรษฐกิจ ดินแดนอาหรับนั้นมีความแห้งแล้ง อาจกล่าวได้ว่า แทบจะไม่มีผลผลิตทางการเกษตรหรือเหมืองแร่ ดังนั้นประชาชนโดยทั่วไปจึงยากจน ต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการเลี้ยงสัตว์ คนชั้นสูงเท่านั้นที่มีธุรกิจภายในประเทศหรือนอกประเทศ แต่คนเหล่านี้มีจำนวนน้อย ส่วนการให้กู้ยืมเงินซึ่งคิดดอกเบี้ยสูง มักมีอยู่เฉพาะในหมู่ชาวยิว

รูปที่ ๕ ชาวอาหรับเลี้ยงแกะ

ด้านวัฒนธรรม แม้ว่าในสมัยนั้นยังไม่มีระบบการศึกษาอย่างเช่นปัจจุบัน แต่ชาวอาหรับไม่ใช่เป็นคนไร้วัฒนธรรม พวกเขา

รูปที่ ๖ การติดต่อค้าขาย
ของชาวอาหรับในสมัยก่อน

มีชื่อเสียงด้านภาษาและกวีนิพนธ์ ภาษาของชาวอาหรับสมัยก่อนอิสลาม มีอิทธิพลมากเช่นเดียวกับภาษาของชาวยุโรปในปัจจุบัน และความสมบูรณ์ของภาษาอาหรับนั้น ถือว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดขึ้นของศาสนาอิสลาม

ในช่วงนี้อาหรับเริ่มมีการพัฒนาด้านการค้าและวัฒนธรรมมากขึ้น มีการติดต่อค้าขายกับอาณาจักรต่าง ๆ ในภูมิภาคใกล้เคียง เช่น จักรวรรดิโรมัน จักรวรรดิเปอร์เซีย และจักรวรรดิไบเซนไทน์ อาหรับเริ่มรับเอาอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรเหล่านี้ เช่น ศิลปะ วรรณกรรม และศาสนา

ส่วนวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่งของชาวอาหรับ คือ กวีนิพนธ์ ซึ่งเนื้อหาในบทเพลงและบทกวี คือ เรื่องราวของเผ่า การสงคราม ความกล้าหาญของวีรบุรุษ หญิงงามและความรัก ในสมัยนั้น บทกวีเป็นสื่อกลางสำหรับการแสดงออกทางด้านภาษา ไม่ใช่ของฟุ่มเฟือย บทกวีในสมัยก่อนอิสลาม นับได้ว่าเป็นแหล่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์

รูปที่ ๗ นักกวีอาหรับ

ด้านศาสนา ในยุคนั้น ชาวอาหรับเป็นพวกบูชารูปเคารพ เช่นเดียวกับชาวอียิปต์และคริสเตียน แต่ศาสนาของชาวอียิปต์และคริสเตียนยังอยู่ในสภาพที่ไม่แข็งแกร่ง ไม่สามารถอำนวยประโยชน์ให้กับความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งด้านวัตถุและจิตวิญญาณของชาวอาหรับทั้งปวงได้ นอกจากบูชารูปเคารพแล้ว พวกเขายังบูชาธรรมชาติ เช่น ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว หรือแม่กระทั่งก้อนหิน ต้นไม้ และเนินทราย

แต่มีประชาชนบางส่วนในเมืองมะดีนะฮ์ ยังนับถือพระเจ้าองค์เดียว บางเมืองมีเทพเจ้าและเจ้าแม่ประจำเมือง เช่น เทพเจ้าชื่อ อัล-อุซซา (Al-Uzza) อัล-ลาต (Al-Lat) มะนาต (Manat) และฮุบัล (Hubal) เป็นที่นับถืออย่างสูงของชาวอาหรับ ในอาหรับมีวิหารสำหรับเทพเจ้าและเจ้าแม่อยู่มากมาย กะอเบฮ์เป็นปูชนียสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุด มีรูปเคารพอยู่ถึง ๓๖๐ รูป และทุก ๆ ปีผู้คนจากส่วนต่าง ๆ ของประเทศจะเดินทางไปสักการะเทพเจ้าของเขา ณ สถานที่นี้

รูปที่ ๘ รูปเคารพบริเวณรอบกะอเบฮ์

ด้านสังคมและศีลธรรม ในยุคมีดนี้ชาวอาหรับเป็นคนที่มีความกล้าหาญ มีความเชื่อถือนั่นแน่นแฟ้น มีความจำอันดีเลิศ มีความนับถือตนเอง รักความเป็นอิสระ รักดีต่อเผ่าและหัวหน้าเผ่าของตน มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีอัธยาศัยไมตรี และรักบทกวี แต่น่าเสียดายที่คุณสมบัติอันโดดเด่นเหล่านี้ถูกนิสัยชั่วร้ายทั้งหลายปกปิดไว้เสียหมด ผู้หญิงชาวอาหรับมีสถานะทางสังคมต่ำกว่าผู้หญิงชาติอื่นในยุคเดียวกัน โดยชาวอาหรับถือว่าผู้หญิงเปรียบเสมือนทรัพย์สินที่มีชีวิต ผู้หญิงไม่มีสิทธิใด ๆ และไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม ผู้ชายสามารถแต่งงานกับผู้หญิงได้หลายคน และจะหย่าร้างเมื่อไหร่ก็ได้ตามใจชอบ ลูกผู้หญิงไม่เป็นที่พึงปรารถนาของบิดา บางครั้งลูกผู้หญิงถูกฝังทั้งเป็นหรือถูกฆ่าเพียงเพราะกลัวความยากจน ระบบมากฝัวมเมียมีอยู่ทั่วไปในหมู่ชาวอาหรับ ในสมัยนั้นหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงานสามารถคบหากับชายใดก็ได้ได้อย่างเสรี ปลอยตัวให้แก่ผู้ชายง่าย ๆ แม่เลี้ยงสามารถแต่งงานกับลูกเลี้ยงได้ บางครั้งพี่น้องก็แต่งงานกันเอง ผู้หญิงไม่มีสิทธิได้รับมรดกของสามี บิดา

หรือญาติที่เสียชีวิต ระบบทาสมีอยู่ทั่วไปในหมู่ชาวอาหรับ พวกเขาปฏิบัติต่อทาสอย่างไร้มนุษยธรรม ผู้เป็นนายสามารถหยิбыื่นความเป็นความตายให้แก่ทาสเมื่อใดก็ได้ การแต่งงานระหว่างทาสด้วยกันเป็นการผิดกฎหมาย และการแต่งงานระหว่างทาสกับผู้ที่ไม่ใช่ทาสเป็นสิ่งต้องห้าม ผู้ใดละเมิดจะถูกลงโทษอย่างหนัก

รูปที่ ๙ ระบบทาสของชาวอาหรับในสมัยก่อน

ที่มา : <https://m.facebook.com/275417693358450/photos/a.287181638848722>

สังคมยุคนั้นจมปลักอยู่ในความชั่วร้าย เติบโตด้วยการเชื่องมภายในไสยศาสตร์ และมีความโหดร้ายป่าเถื่อน ชาวอาหรับเชื่อเรื่องไสยศาสตร์มากจนกระทั่งพวกเขาไม่ยอมทำงานอะไรเลย จนกว่าจะได้ปรึกษากับรูปเคารพที่เขานับถือ หรือทำการเสี่ยงทายอย่างใดอย่างหนึ่ง การประหัตประหารกัน การดื่มเหล้า เล่นการพนัน ปล้นสะดม และความชั่วร้ายอื่น ๆ อีกมากมาย สภาพทางศีลธรรมโดยทั่วไปของโลกในยุคนั้นน่าอับยศอดสูจนไม่มีใครแก้ไขได้ นอกจากได้รับความช่วยเหลือจากพระเจ้าเท่านั้น เหล่านี้คือเหตุผลที่ว่าทำไมนบีมุฮัมมัด ﷺ จึงได้อุบัติขึ้น ณ แผ่นดินนี้

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

ความว่า “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใดนอกจากเพื่อเป็นความเมตตาแก่โลกทั้งผอง”

สมัยญาอิลียะฮ์

คำว่า “**ญาอิลียะฮ์**” หมายถึง สมัยป่าเถื่อนก่อนอิสลามเผยแผ่ หรือความไม่รู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ แต่ญาอิลียะฮ์ในที่นี้ หมายถึง ความไม่รู้ในเรื่องของศาสนา ดังนั้นจึงไม่สามารถกล่าวได้ว่า สมัยราชวงศ์สะบะฮ์นั้นเป็นสมัยญาอิลียะฮ์ เพราะในสมัยนั้นอัลลอฮ์ ﷻ ทรงแต่งตั้งนบีมุฮัมมัด ﷺ ให้เชิญชวนผู้คนไปสู่ศาสนาที่แท้จริง สมัยที่ถือว่าเป็นสมัยญาอิลียะฮ์ คือ สมัยหลังจากราชวงศ์สะบะฮ์ เพราะเป็นสมัยที่ชาวอาหรับไม่มีนบี ปราศจากคัมภีร์ชี้ทางนำไปสู่สัจธรรม แม้ในสมัยนี้จะมีคัมภีร์เล่มก่อน ๆ แต่คัมภีร์เหล่านั้นล้วนถูกบิดเบือนทั้งสิ้น ชาวอาหรับญาอิลียะฮ์นั้นนับถือศาสนาต่าง ๆ เช่น ศาสนายิว ศาสนาคริสต์ ศาสนาสะบาเบียน ศาสนามะยูซีย (ศาสนาโซโรอัสเตอร์) และลัทธิอื่น ๆ เช่น การบูชาเจว็ด โดยเฉพาะการบูชาเจว็ดนั้น มีผู้นับถือเป็นจำนวนมาก แม้กระทั่งในวิหารกะอะบะฮ์ สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ของชาวอาหรับ ยังคงมีเจว็ดอยู่มากมาย กล่าวโดยสรุปได้ว่า ลักษณะของสมัยญาอิลียะฮ์ คือ ยุคที่ไม่มีนบีและคัมภีร์เป็นทางนำ ไม่มีอารยธรรม ผู้คนไม่รู้หนังสือ เป็นสังคมที่ไร้จริยธรรม

ที่มาของการบูชาเจว็ดของชาวอาหรับ

การบูชาเจว็ดของชาวอาหรับมีที่มาหลายรูปแบบ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อและความ เป็นมาที่แตกต่างกัน เช่น

- ชาวอาหรับต้องการทำให้กะอะบะฮ์มีความศักดิ์สิทธิ์ หลังจากเสร็จสิ้นพิธีหัจญ์ พวกเขาได้นำก้อนหินรอบกะอะบะฮ์กลับไปยังถิ่นฐานของตน ต่อมาก้อนหินเหล่านั้นได้รับการกราบไหว้บูชา

- เหตุการณ์ครั้งหนึ่งที่เกิดขึ้น เมื่ออัมรฺ อิบน์ ลุหัยย (Amr Ibnu Luhay) จากเผ่าคุซาอะฮ์ (Khuzaah) ผู้ดูแลวิหารกะอะบะฮ์ได้ล้มป่วยและเดินทางไปยังซีเรียเพื่อรักษาโรค เมื่อถึงที่บัลกออ์ (Balqa) เขาได้อาบน้ำ หลังจากนั้นโรคของเขาก็ทุเลาลง สิ่งนี้ทำให้เขาประหลาดใจมาก ต่อมาเขาได้เห็นชาวบัลกออ์กราบไหว้เจว็ดเพื่อขอฝน อัมรฺ อิบน์ ลุหัยยจึงขอเจว็ดเหล่านั้นกลับไปยังเมืองมักกะฮ์และได้วางไว้รอบ ๆ กะอะบะฮ์ ต่อมาเจว็ดเหล่านั้นก็ได้รับการกราบไหว้บูชา

- ชาวอาหรับเป็นพวกที่บูชาดวงดาวต่าง ๆ บนท้องฟ้า และเชื่อว่า สะอ์ดฺ อัล-อัสวัด (หินดำที่กะอะบะฮ์) มาจากฟากฟ้า ดังนั้น พวกเขาจึงบูชาหินดำ และต่อมาได้บูชาเจว็ด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำมาจากหิน รายงานจากท่าน अबดุลลอฮฺ บิน अबباس ؓ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : نَزَلَ الْحَجَرُ الْأَسْوَدُ مِنَ الْحِجَّةِ، وَهُوَ أَشَدُّ بَيَاضًا مِنَ اللَّبَنِ، فَسَوَّدَتْهُ خَطَايَا بَنِي آدَمَ

“**หินดำได้ถูกประทานลงมาจากสวรรค์ มันมีสีขาวนวลราวกับนม แล้วความผิดของลูกหลานอาดัมได้ทำให้สีของมันเป็นสีดำ**”

การศึกษาของชาวอาหรับสมัยญาอิลียะฮ์

ชาวอาหรับส่วนใหญ่ในสมัยญาอิลียะฮ์เป็นผู้ไร้การศึกษา แม้พวกเขาจะมีความรู้ในทางการค้าบ้าง แต่ก็ยังเป็นความรู้ที่จำกัด ในสมัยนั้นแทบจะไม่มีใครเผยแพร่ความรู้เลย ผู้คนส่วนใหญ่ไร้การศึกษาและไม่รู้หนังสือ ผู้ที่มีความรู้ทางโหราศาสตร์ก็มีจำนวนจำกัด บางคนกล่าวว่าผู้มีความรู้ในสมัยนั้นมีเพียง ๗ คน หรือเป็นผู้รู้ในเรื่องกวี แต่ความรู้ทางกวีก็ได้มาจากการค้นคว้าหรือการวิจัย ทว่าเป็นความรู้ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด กวีนิพนธ์ในสมัยนั้น เป็นกวีเชิงสร้างสรรค์มากกว่ากวีเชิงวิเคราะห์ เหมือนในสมัยของอิสลาม การเผยแพร่ความรู้เป็นการเผยแพร่โดยการใช้อูจา เพราะชาวอาหรับส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่รู้หนังสือ ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นแบบท่องจำ หากผู้ใดไม่ท่องจำความรู้ที่เขาได้อยู่ก็เลือนหายไป

ความจริงในสมัยญาอิลียะฮ์ ชาวอาหรับไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากนัก ซึ่งตรงกันข้ามกับสมัยของอิสลามที่ให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก แม้กระทั่ง ะหฺลุที่ เป็นอายะฮ์แรกที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานลงมา เป็นอายะฮ์ที่เกี่ยวกับการศึกษา การที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานอายะฮ์ที่เริ่มด้วยการกำชับให้อ่านด้วยพระนามของพระองค์ ย่อมแสดงให้เห็นว่าการอ่านนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นวิธีหนึ่งที่จะได้มาซึ่งความรู้อย่างแท้จริง

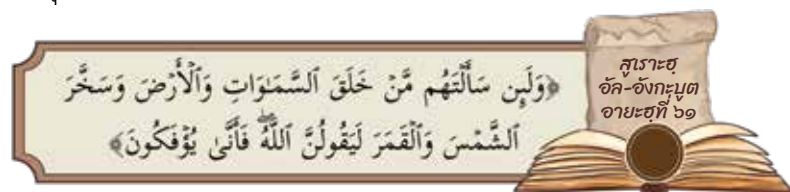
อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

ความว่า “จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงบังเกิด
ทรงบังเกิดมนุษย์จากก้อนเลือด จงอ่านเถิด และพระเจ้าของเจ้านั้นผู้ทรงใจบุญยิ่ง
ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้”

สภาพของชาวอาหรับ
ก่อนการแต่งตั้งนบี

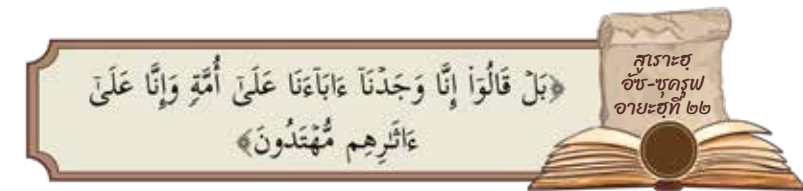
ก่อนที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนบี แม้ว่าชนชาติอาหรับส่วนใหญ่มี
การเคารพบูชาเจว็ด (รูปปั้น) แต่ก็เชื่อว่ามีพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลก และเป็นผู้บริหารจัดการ ดังที่
ปรากฏในอัล-กุรอานว่า

ความว่า “และหากเจ้าถามพวกเขาว่าใครเป็นผู้สร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน
และทำให้ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นประโยชน์แน่นอน พวกเขาจะกล่าวว่า
อัลลอฮ์ ﷻ แล้วทำไมเล่าพวกเขาจึงหันเหไปทางอื่น”

อย่างไรก็ตาม การเคารพเจว็ดของพวกเขา ทำให้มีการปฏิเสธการเคารพอัลลอฮ์ ﷻ
พวกเขานำเจว็ด มาเป็นภาคีในการทำอิบาดะฮ์ แต่ละเผ่ามีเจว็ดไว้เคารพบูชาโดยเฉพาะ
และพวกเขาปฏิเสธเรื่องการฟื้นคืนชีพหลังจากตายไปแล้ว ความเชื่อเหล่านี้ได้ตกทอดต่อกัน

มาหลายยุคหลายสมัย โดยพวกเขาไม่ได้ใช้สติปัญญาไตร่ตรองถึงความถูกต้องในเรื่องดังกล่าวเลย
เพียงแต่เป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมา ดังที่ปรากฏในอัล-กุรอานว่า

ความว่า “เปล่าเลย พวกเขาบอกว่า แท้จริง เราได้พบเห็นบรรพบุรุษของเรา
อยู่ในแนวทางนี้ ดังนั้นเราจึงดำเนินตามแนวทางของพวกเขาเท่านั้น”

นอกจากพวกอาหรับที่เคารพเจว็ดแล้ว ยังมีชนกลุ่มต่าง ๆ คือ พวกยาฮูดีที่เมืองยัรริบ
และเมืองค็อยบาร ส่วนเมืองนัจญรอน มีพวกกะศอรอ แต่มีจำนวนเพียงเล็กน้อยที่เข้าใจถึง
ความไม่ถูกต้องในการตั้งภาคีของชาวอาหรับ ชนกลุ่มน้อยเหล่านั้นจึงเคารพพระเจ้าตาม
ศาสนาของอิบรอฮีม ที่เรียกว่า อัล-มุตะห์นนิซูน (الْمُتَحَنِّنُونَ)

ศาสนาของอิบรอฮีมเป็นพื้นฐานของศาสนายูดา ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม
ศาสนาทั้งสามนี้ต่างก็เชื่อว่าอิบรอฮีมเป็นบรรพบุรุษของพวกเขา และต่างก็ปฏิบัติตามหลัก
คำสอนของอิบรอฮีม ศาสนาของอิบรอฮีมเป็นศาสนาที่เชื่อในพระเจ้าองค์เดียว นั่นคืออัลลอฮ์
อิบรอฮีมเป็นนบีหรือผู้เผยแผ่วจนะของอัลลอฮ์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้นำผู้คนไปสู่หนทาง
แห่งการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ก่อนหน้านั้นนบีมุฮัมมัด ﷺ จะมาประกาศศาสนาในยุคหลัง

สภาพทางการเมือง การปกครอง

ระบบการปกครองที่มีหลากหลายเผ่าที่ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงเป็นไปในรูปแบบ
ของแต่ละเผ่า แต่ละตระกูล ปกครองสมาชิกตามขนบธรรมเนียมและกฎระเบียบของแต่ละเผ่า
โดยที่พวกเขาพร้อมที่จะต่อสู้ และปกป้องเกียรติยศและศักดิ์ศรีของเผ่าตน ซึ่งแต่ละเผ่าต้อง
รับผิดชอบในด้านการปกครองสมาชิก และยืนเคียงข้างเผ่าของตนไม่ว่าจะถูกหรือผิดก็ตาม
จากผลลัพธ์ดังกล่าว จึงก่อให้เกิดสงครามระหว่างเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง บางครั้งได้ใช้
เวลาสู้รบกันเป็นเวลาหลายปี อันเนื่องมาจากการขัดแย้งของสมาชิก จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ถือว่าเป็นการปูทางเพื่อรับศาสนาอิสลาม เพราะพวกเขาได้สูญเสียญาติพี่น้องเป็นจำนวนมาก

และทำให้สถานการณ์ต่าง ๆ เลวร้ายลง ดังนั้น ศาสนาอิสลามจึงเป็นทางออกให้กับพวกเขาที่จะช่วยให้หลุดพ้นจากสภาพดังกล่าว

สภาพทางสังคมอาหรับ

สังคมชาวอาหรับมีประเพณีวัฒนธรรมที่ดีและไม่ดีปะปนกัน ความประพฤติกและประเพณีที่ไม่ดี ได้แก่ การดื่มสุรา การเล่นพนัน การฝังลูกผู้หญิงทั้งเป็น อิสลามได้ห้ามสิ่งเหล่านี้โดยเด็ดขาด และให้ละทิ้งสิ่งที่ไม่ดีทั้งหมด และนำสิ่งที่ดีกว่ามาทำให้พวกเขายึดถือและปฏิบัติ สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ชาวอาหรับในสมัยนั้นดื่มสุรา คือเพื่อต้องการขจัดความหวาดกลัว ความเดือดร้อนที่ประสบ การสูญเสียพวกพ้องญาติพี่น้องที่ต้องตายในสงครามระหว่างเผ่าพันธุ์ และการใช้ชีวิตที่ลำบากยากเข็ญ เมื่อศาสนาอิสลามได้เผยแผ่ สุราจึงเป็นสิ่งต้องห้ามเพราะส่งผลเสียต่อร่างกายและสติปัญญา และอิสลามมีทางออกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ที่นำมาซึ่งความมั่นใจ และความสงบมาสู่กลุ่มชนทำให้สังคมเกิดความสงบสุขมากขึ้น การฝังเด็กผู้หญิงทั้งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคมอาหรับเพราะชาวอาหรับในสมัยนั้นกลัวความอับอาย เมื่อสตรีตกเป็นเชลย และกลัวความยากจนจากการมีลูกสาว เป็นที่รู้กันว่าชาวอาหรับจะไม่ยอมถูกหยามเกียรติ ด้วยเหตุนี้ ชาวอาหรับจำนวนไม่น้อยในสมัยนั้นจึงไม่ยินดีที่มีลูกผู้หญิง และจะดีใจมากหากเขาได้ลูกผู้ชาย

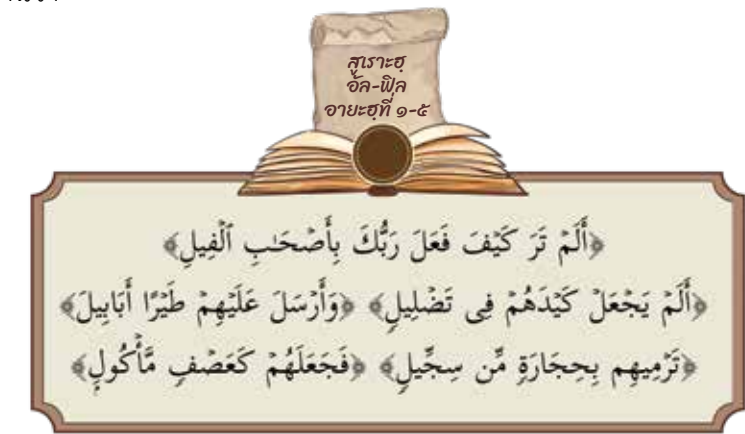
จริยธรรมอันดีงามของชาวอาหรับที่มีเหนือกว่าชนชาติอื่นคือ ความกล้าหาญ ความใจบุญ การรักษาสัญญา มีสติปัญญาที่ปราดเปรื่อง และมีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย อิสลามเน้นให้ยึดมั่นและปฏิบัติจากจริยธรรมที่ดีงามเหล่านั้น ชาวอาหรับจึงสมควรได้รับเกียรติในการอุมมุฮ์อิสลาม และแบกรับภาระในการเผยแผ่อิสลามตั้งแต่เริ่มแรก

ที่มาของการตั้งชื่อปีช้าง

ในสมัยนั้นมีชายคนหนึ่งมาจากเมือง **หะบะชะฮ์** ชื่อ **อับเราะฮะฮ์** ซึ่งเป็นคริสต์ เป็นแม่ทัพที่ถูกส่งมาจากกษัตริย์ของประเทศหะบะชะฮ์ เพื่อยึดครองประเทศเยเมน เมื่อยึดครองได้ จึงมีการก่อตั้งเมืองหลวง ซึ่งมีโบสถ์ที่สร้างอย่างใหญ่โตและสวยงาม วัตถุประสงค์ในการสร้างโบสถ์เพื่อให้ชาวอาหรับที่บูชาเจว็ด ละทิ้งการบูชาเจว็ด แล้วหันมานับถือศาสนาคริสต์

จนเป็นเหตุให้ชาวอาหรับชนบทคนหนึ่ง ไม่พอใจที่จะให้โบสถ์มาแข่งขันกับกะอเบฮ์ จึงทำที่จะไปสักการบูชาในโบสถ์ แต่กลับไปถ้ำยัสสวะและอุจจาเราะ พวกที่ดูแลโบสถ์เมื่อรู้ว่ามีผู้มาดุกเหี้ยดหยาม จึงแจ้งแก่อับเราะฮะฮ์ทราบ ทำให้อับเราะฮะฮ์โกรธมาก และแก้แค้นด้วยการยกกองทัพล่าหลายสิบเชือกไปบุกเมืองมกกะฮ์ เพื่อทำลายกะอเบฮ์ เมื่อไปใกล้ถึงเขตดินแดนอัล-หะรอม อัลลอฮ์ ﷻ ทรงส่งฝูงนกชนิดหนึ่งในอัล-กูราน เรียกว่า **ฎ็อยร็อนอะบาบิล** โดยฝูงนกได้คาบหินจากนรก ไปทิ้งใส่ข้างและกองทัพอับเราะฮะฮ์ ดังที่ปรากฏในอัล-กูรานว่า

ความว่า “เจ้าไม่เห็นดอกหรือว่า พระเจ้าของเจ้าได้กระทำกับกองทัพช้างอย่างไร พระองค์ได้ทรงทำให้แผนการของพวกเขาสูญสิ้นดอกหรือ และทรงส่งนกเป็นฝูงลงมาบนพวกเขา มันได้ขว้างกองทัพล้างด้วยหินจากลิจญ์ล แล้วพระองค์ทรงทำให้พวกเขาเป็นเช่นใบไม้ที่ถูก (สัตว์) กิน”

ธรรมเนียมของชาวอาหรับก่อนการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม ได้เรียกชื่อปีตามเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ดังนั้น การทำลายกองทัพล้างเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในปีนั้น จึงเรียกปีนั้นว่า **ปีช้าง** ซึ่งเป็นเหตุการณ์ยิ่งใหญ่ที่สร้างบารมีและศักดิ์ศรีให้แก่ชาวกุร็อยชในคาบสมุทรอาหรับ เพราะทำให้ชาวอาหรับคิดว่า เมื่ออัลลอฮ์ ﷻ ช่วยชาวกุร็อยช ชนชั้นปกครองของเมืองมกกะฮ์ แสดงว่าพวกนี้ต้องเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ ชาวอาหรับทั้งปวงจึงเคารพและให้เกียรติชาวกุร็อยช เนื่องจากเหตุการณ์ในปีช้างนั้น ผู้นำที่มีอำนาจสูงสุดในเมืองมกกะฮ์ คือ **อับดุลมุฏฏอลิบ** ปู่ของนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งเป็นคนหนึ่งออกไปเจรจากับอับเราะฮะฮ์ และเตือน

ไม่ให้เข้าไปทำลายกะอเบฮฺ แต่เมื่อถูกปฏิเสธ จึงกล่าวกับอับเราะฮะฮฺว่า “เมื่อท่านไม่กลับ และยืนกรานจะเข้าสู่เมืองมักกะฮฺ ฉันก็ไม่ขอยุ่งเกี่ยว” เพราะชาวอาหรับเชื่อว่าผู้ใดที่มีเจตนา ทำร้ายกะอเบฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ จะทำลายเขาผู้นั้น อับดุลมุฏฏอลิบจึงขอร้องที่อับเราะฮะฮฺ ยึดไปคืน อับเราะฮะฮฺแปลกใจและพูดกับเขาว่า “ประหลาดจริง ๆ ฉันกำลังจะมุ่งหน้าไปทำลาย สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ของท่าน แต่ท่านกลับมาขอร้องคืนจากฉัน” อับดุลมุฏฏอลิบ กล่าวว่า “สำหรับอูฐ ฉันเป็นเจ้าของ ฉันต้องดูแล แต่สำหรับกะอเบฮฺมีเจ้าของดูแล ฉันไม่เกี่ยว” ต่อมา อับดุลมุฏฏอลิบจึงส่งชาวกูร็อยฮฺและชาวมักกะฮฺให้ออกนอกเมือง เพราะเขาเชื่อว่า เมื่อ อับเราะฮะฮฺเข้าไปจะต้องมีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้น ชาวกูร็อยฮฺจึงหลบหนีไปอยู่ตามถ้ำและ ภูเขานอกเมือง เมื่ออับเราะฮะฮฺนำกองทัพอาวเข้าใกล้เขตอัล-หะรอม ก็เกิดเหตุการณ์ ดังที่ ปรากฏในอัล-กุรอานข้างต้น

รูปที่ ๑๐ แผนผังการยกกองทัพเข้าทำลายกะอเบฮฺ

ที่มา : https://www.instagram.com/almadena_alnabaweyaa/p/C1WlHDrluQu/

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นก่อนสมัยนบีมุฮัมมัด ﷺ นับเป็นความมหัศจรรย์อย่างหนึ่ง ซึ่งนักวิชาการเรียกว่า **อิรฮาศ (إرخاص)** อันเป็นความมหัศจรรย์ที่ต้อนรับการมาของนบีมุฮัมมัด ﷺ นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า เหตุการณ์กองทัพเข้าเกิดขึ้นก่อนนบีมุฮัมมัด ﷺ เกิด ๓ ปี บางท่านบอกว่า เกิดขึ้นในปีที่นบีมุฮัมมัด ﷺ เกิด และนักวิชาการจำนวนมากให้น้ำหนักในทัศนะหลังนี้ โดยระบุว่านบีมุฮัมมัด ﷺ เกิดในปีข้าง การกำเนิดของนบีมุฮัมมัด ﷺ

ถือเป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดของประวัติศาสตร์อิสลาม พระองค์เป็นนบีคนสุดท้ายที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงส่งมายังมนุษยชาติ เพื่อนำผู้คนไปสู่หนทางแห่งการศรัทธาและการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

การกำเนิดของนบีมุฮัมมัด ﷺ

อับดุลมุฏฏอลิบมีลูก ๑๐ คน คนโตชื่อ **อับดุลลิล** คนสุดท้ายชื่อ **อับดุลลอฮฺ** เมื่ออับดุลลอฮฺอายุประมาณ ๒๐ ปีเศษ ได้แต่งงานกับ **อะมีนะฮฺ บินตฺวะฮฺบ** ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องตระกูลเดียวกัน เมื่อแต่งงานกันแล้ว อับดุลลอฮฺได้ออกจากเมืองมักกะฮฺไปปฏิบัติภารกิจที่ต่างเมืองและเสียชีวิตก่อนนบีมุฮัมมัด ﷺ เกิด เหตุการณ์กำเนิดของนบีมุฮัมมัด ﷺ มีเรื่องที่น่าสนใจและมีสายรายงานที่เศาะฮิหฺ คือ มารดาของท่าน ได้เล่าว่า ขณะที่กำลังคลอดนบีมุฮัมมัด ﷺ นางถูกถามว่าเห็นอะไร นางตอบว่าขณะที่คลอด ฉันเห็นแสงสว่างกระจายอยู่ทั่วห้อง รายงานจากท่าน อับอุมามะฮฺ อัลบะฮิลี ฎิ ได้เล่าว่า ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

“แม่ของฉันเห็นเสมือนกับว่ามีรัศมีตอนที่ฉัน (ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) คลอดออกมา”

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มสืบค้นหาข้อมูลของยุคสมัยอยุธยาอีลียะฮู จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ พร้อมกับสะท้อนสภาพสังคมสมัยปัจจุบันกับสมัยอยุธยาอีลียะฮู

๒

ให้นักเรียนวิเคราะห์ อภิปรายและสรุปสิ่งที่ได้รับจากบทเรียน และนำเสนอร่วมกันในห้องเรียน

๓

ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลข่าวสารในอดีต-ปัจจุบัน จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ พร้อมร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายให้สอดคล้องกับยุคสมัยอยุธยาอีลียะฮู จากนั้นนำเสนอหน้าชั้นเรียนตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- ข่าวสังคม
- ข่าวเศรษฐกิจ
- ข่าวการเมือง การปกครอง
- ข่าวการศึกษา

๔

ให้นักเรียนวิเคราะห์ อภิปราย และหาข้อสรุปร่วมกัน โดยเชื่อมโยงปัญหาสังคมในปัจจุบันและแนวทางแก้ไขพอสังเขป แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน